

BIBLIOTEKA KRAKÓW

I 2024 | NR 1 (74)
ISSN 2544-445X

INFORMATOR CZYTELNICZO-KULTURALNY

**Wywiad z Maciejem
Szymanowiczem**

s. 3-4

**Grudzień z przytupem! –
fotorelacja**

s. 6-7

**Poezja
w Bibliotece Kraków**

s. 12-13

Na okładce: Milena Kłobuch, *Bohaterka powstania listopadowego, płk Emilia Plater*, I nagroda w konkursie Patroni i patronki krakowskich ulic
Fot. Radosław Kurzeja

Redaktor naczelna: Izabela Ronkiewicz-Brągiel
Z-ca redaktor naczelnej: Paulina Knapik-Lizak

Redakcja: Agnieszka Bisikiewicz, Jan Brodowski, Paweł Czachor, Artur Czesak, Joanna Gruszka, Anna Grychowska, Ludmiła Guzowska, Anna Jędrzejowska, Małgorzata Kosmała, Radosław Kurzeja, Greta Lemanaitė, Janusz M. Paluch, Anna Piechota, Agnieszka Sabak, Ewa Strach, Anna Szcherbowska, Piotr Wasilewski, Barbara Zajączkowska

Fotografia we wstępniku: Radosław Kurzeja

Opracowanie redakcyjne, korekta:
Agnieszka Sabak, Anna Piechota

Wydawca:

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3,
31-154 Kraków

Kontakt:

Sekretariat: tel. 12 61 89 100
(czynny w godz. 8.00–15.30)

E-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Projekt graficzny: Anna Sowińska

Skład i przygotowanie do druku: Pracownia Słowa

Nakład 2200 egz.

ODWIEDŹ NAS NA:

biblioteka.krakow.pl
krakowczyta.pl

facebook.com/BibliotekaKrakow
instagram.com/biblioteka.krakow

#bibliotekakrakow #biblioteka #muzeumkrakowa
#krakowmiastoliteratury
#miastoliteraturyunesco #encyklopediakrakowa
#krakow #czytam #książka #książkanaprezent
#bookish

Izabela Ronkiewicz-Brągiel
Redaktor naczelna

- Gaś już światło! - Jeszcze chwilę!

Mieliście tak? Pewnie niejedną raz. Są książki, o których tak naprawdę nie można zapomnieć. Jest w nich coś takiego, że czytamy jednym tchem, potem często wracamy do nich, a kiedy się nie da, tęsknimy jak do ludzi. To bardzo osobiste doświadczenie czytelnicze, kiedy się na taką trafi. Każdy z nas z pewnością ma swoją ukochaną, zaczytaną, leżącą zawsze pod ręką książkę. A ile czasem trzeba się jej naszukać, dawniej w antykwariatach, dziś w sieci, żeby mieć właśnie TO wydanie, właśnie z TEGO roku lub z ilustracjami ukochanego grafika. O takich książkach – bliskich i drogich – piszą recenzenci niniejszego numeru.

Ale nie tylko, bo przecież za nami konkurs Patroni i patronki krakowskich ulic. Prace laureatów możecie podziwiać na okładce „Informatora”. Zapowiadamy aplikację biblioteczną, która znacznie ułatwi korzystanie z naszych zasobów. Prezentujemy także podsumowanie Budżetu Obywatelskiego – co się uda zrealizować, a o co jeszcze trzeba będzie się starać. Niezmiennie zapraszamy też na spotkania zarówno do Klubu Dziennikarzy „Pod Gruszką”, jak i filii bibliotecznych. Powoli wchodzimy w ten Nowy Rok.

Marzę, aby padał śnieg i był pokój na świecie

Wywiad z Maciejem Szymanowiczem

Fot. Krzysztof Lis

Maciej Szymanowicz – człowiek w Krakowie znany i nieznan. Nieznany, bo mieszka w Warszawie. Znany, bo wszyscy bezbłędnie od pierwszego rzutu oka rozpoznają plakaty Teatru Groteska jego autorstwa – z kolejnych edycji Wielkiej Parady Smoków i wielu spektakli. W życiu Macieja Szymanowicza i w życiu Krakowa był jednak moment szczególnych „zaślubin”, gdy latem 2023 roku wręczano ważną krakowską Nagrodę Żółtej Ciżemki właśnie jemu – za wspaniałą książkę dla dzieci *Marzenia. Fakty, mity, głupoty*.

Agnieszka Staniszevska-Mól: Podobno najtrudniejszy jest koń. Umiesz narysować konia? Ale tak, żeby faktycznie wyglądał jak koń.

Maciej Szymański: Umiem narysować tak, żeby wyglądał jak mój koń. Nigdy nie miałem na szczęście potrzeby narysowania takiego normalnego konia i chyba bym nie umiał.

Twoje rysunki są rozpoznawalne. Masz własną koncepcję, jak wygląda rysowany świat i jak go „fizycznie” ukształtować. Na przykład twoje postaci są, że tak powiem, „gibkie w plecach” i nie mają łokci. No właśnie – czemu one właściwie nie mają tych łokci?

Ciężko podać konkretny powód, bo to jakoś samo tak wyszło. Nie postanawiałem „no dobra, to od dziś nie maluję łokci”, to wyewoluowało. Może szukałem swobodnego zaburzenia, czegoś swojego, co będzie wyginało świat w moją stronę? Bez tych łokci i kręgosłupów postaci wydają się „przytulne”. Choć czasem dokładam łokcie postaciom dorosłych.

Niemal wszystkim w Krakowie znane są czerwone plakaty ze smokami pod Wawelem. Jak to się stało, że smoki to ty?

Ze wspomnieniami jest tak, że wersji jest zawsze kilka. Najważniejsze jest jednak, że Teatr Groteska traktował mnie zawsze jak twórcę i moja praca była traktowana wręcz jak wypowiedź do wydarzenia. To jest fajne i dobre podejście.

Rysujesz „światy dziecięce”. Na ile przy rysowaniu inspirował Cię Twój własny syn Kajetan, zanim wyrósł?

Bardziej sprawdzał pomysły, komentował, patrzyliśmy, co go śmieszy i czy w ogóle śmieszy. Tak najbardziej to on jednak chciał, aby tata nie rysował. Dla dziecka to jest praca rodzica jak każda inna – jeden tata jest w IT, a inny rysuje. No i najlepiej, jak tata nie pracuje, ale po prostu jest. Choć mamy też bezpośrednią wrzutkę z jego twórczości, kiedyś w podstawówce mieli zrobić reklamę i narysował pralkę. I ta pralka wylądowała właśnie w *Marzeniach* jako marzenie biorące się z reklam.

Czyli jest realny wkład w dzieło – dostało dziecko jakieś tantiemy z tego tytułu?

Obyło się bez hajsu, bo z definicji mamy wspólnotę majątkową.

Krasnoludki i Marzenia, twoje wyróżnione niedawne hity wydawnicze, mają ten sam podtytuł, dopiero niedawno zwróciłam na

to uwagę – Fakty. Mity. Głupoty, co swoją drogą jest świetnym alibi – możesz wymyślać, co tylko chcesz.

Na początku nie wiedziałem, że to będzie seria, jednak z czasem zacząłem mieć taką nadzieję. Przyznam się, że nie lubiłem ilustracji, na których jest dużo małych postaci. Wiadomo, że wtedy trzeba upraszczać, nie można wszystkiego wypracowywać w tylu detalach, w ilu by się chciało. Jest też taka reguła wydawnicza, że serie się po prostu lepiej sprzedają, bo jak się książka spodoba, to mamy potencjalnego nabywcę kolejnego tytułu.

Hmm, to oznacza, że będzie ciąg dalszy?

Pomysłów mam kilka, ale jeszcze nie wiem, co konkretnie dalej.

Jestem dorosła, chyba przyznasz...

...przyznaję...

... a i tak kupiłam sobie Marzenia dla samej siebie, może kiedyś będę je oglądać razem ▶

► **z wnukami, kto wie. Lecz kupiłam je dlatego, że wiele razy nieźle się uśmiałam z tego samego rysunku. Jak łapiasz pomysły? I co robisz, żeby nie uciekły? Serwetki w kawiarni, notatnik przy łóżku, te sprawy?**

Mam parę notatników, w tym też taki kieszonkowy, notuję i szkicuję tam coś właściwie codziennie. Czasem z radością odkrywam na przykład po dwóch latach, że wymyśliłem kiedyś coś, co teraz idealnie mi pasuje.

Krasnoludki i Marzenia to twoje autorskie książki. Dużo częściej ilustrujesz jednak teksty innych. Co wolisz?

Książka autorska to dużo większa satysfakcja, dzieło jest po prostu twoje. Z tym że to o wiele dłużej trwa. Z drugiej strony intrygujące jest też spotkać się z czyimś tekstem, gdy on mnie mocno zainspiruje.

Konsultujesz wtedy swoje pomysły z autorami tekstu?

Nie kontaktuję się raczej z nimi. Dostaję czysty tekst i zdecydowanie wolę ten model, gdy nie dostaję od autorów wskazówek.

Rysujesz też gry planszowe. Mówię o tym nie bez przyczyny – planszówki są dla nas w Bibliotece Kraków ważną rzeczą, można też je u nas, co nieczęsto się zdarza

w bibliotekach, wypożyczyć do domu. Lubisz grać?

Rysuję gry, ale mało jest takich, w które grałem. I przyznam, że średnio przepadam. Moją ulubioną grą planszową są... szachy! Grałem z ojcem, grałem z synem. Teraz jednak syn rozkłada mnie na łopatki, więc to straciło już sens.

Co miałeś z plastyki w szkole?

Same piątki, szóstek jeszcze wtedy nie było.

A z czego byłeś nogą?

Z matmy i fizyki.

I w jakiej klasie byłeś?

W matematyczno-fizycznej.

O, to wręcz wspaniale. Uczeń Maciej Szymanowicz w podstawówce to dobry uczeń?

Wisiałem w gablotce. Byłem najlepszym uczniem.

Kujon.

Nieeee, samo łatwo przychodziło wtedy. W szkole średniej już nie, bo doszła szkoła muzyczna i to stało się ważniejsze.

Bardzo podobna mi się nasz wspólny fant na Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy w całości powiązany z literacką historią

o żółtej ciemce i z Nagrodą Żółtej Ciemki – do fantów od naszej Biblioteki dołączyły twoje rysunki i szkice, życzenia dla zwycięzcy przekazał też pan Marek Kondrat, który jako dziecko zagrał główną rolę w filmie dla dzieci. Dawateś już coś kiedyś swojego na aukcję?

Nie, to mój debiut, zawsze wpłacałem tylko pieniądze.

A to jesteście zaszczyceni. Jako autor Marzeń powiedz nam jeszcze na koniec, o czym marzy Maciej Szymanowicz.

W krótkiej perspektywie czasowej – aby padał śnieg, lubię, gdy wokół jest biało. W dłuższej marzę o tym samym, o czym marzy każda kandydatka na miss – aby był pokój na świecie. Bo dziś to marzenie nagle okazało się takie bliskie i realne...

**| Rozmawiała:
Agnieszka Staniszevska-Mól**

Biblioteka Kraków w Twoim telefonie

W styczniu rozpoczynamy testy z użytkownikami naszej aplikacji dostosowanej do urządzeń mobilnych. Aplikacja Biblioteki Kraków pozwoli Ci na bezpieczne, szybkie i wygodne przeglądanie katalogu z użyciem filtrów i sortowania, zarządzanie kontem czytelnika, sprawdzanie kalendarza wydarzeń oraz otrzymywanie powiadomień o zbliżających się terminach imprez lub zwrotu wypożyczonych zbiorów. Łatwo trafisz z nią do każdej filii na terenie Krakowa i sprawdzisz godziny otwarcia. Największą zaletą używania aplikacji mobilnej jest możliwość zrezygnowania z plastikowej karty czytelnika. Raz pobraną na telefon elektroniczną „kartę” uruchomisz bez konieczności każdorazowego logowania się oraz bez dostępu do sieci Internet. W przypadku kont powiązanych, czyli rodziców i ich dzieci, będzie można je mieć w jednym

telefonie. Interesująca dla czytelnika może być opcja szybkiego sprawdzenia, czy w Bibliotece Kraków jest książka, którą aktualnie przeglądasz w księgarni lub u znajomych, wystarczy zeskanować kod kreskowy wydawcy – ISBN. Można też zaproponować taki tytuł do zakupu do zbiorów. Pozostałe zalety i funkcjonalności znajdziesz sami, używając aplikacji na co dzień.

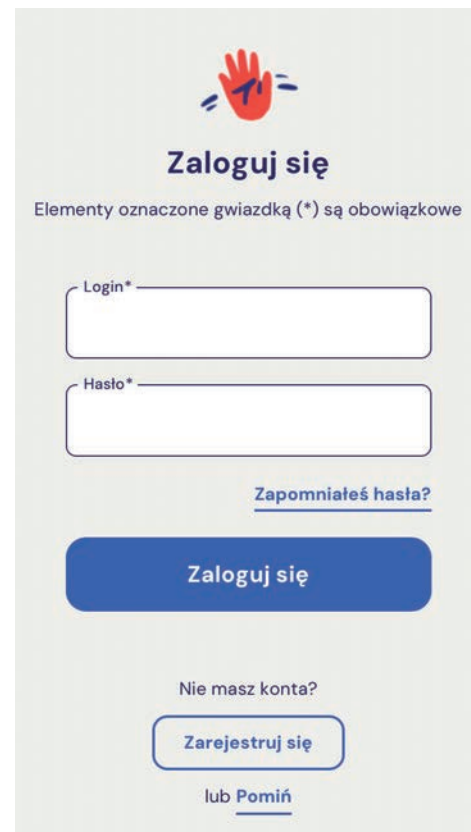
Każdy użytkownik Biblioteki Kraków może pobrać ją bezpłatnie ze sklepów z aplikacjami: **Google Play** – w przypadku telefonu z Androidem i **App Store** – w przypadku iPhone firmy Apple. Czekamy na Wasze uwagi i spostrzeżenia, które możecie przesyłać na adres: aplikacja@biblioteka.krakow.pl

Aplikacja Biblioteki Kraków jest częścią zakończonego 31 grudnia 2023 roku projektu „E-usługi w Bibliotece Kraków wraz

z wdrożeniem nowoczesnej infrastruktury informatycznej” realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, oś Priorytetowa 2 „Cyfrowa Małopolska”, Działanie 2.1 „E-administracja i otwarte zasoby”, Poddziałanie 2.1.1 „Elektroniczna administracja” dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Informacje o pozostałych usługach, które zrealizowaliśmy w ramach powyższego projektu, znajdziecie w lutym w numerze „Informatora”.

Koniec roku z przytupem!

Grudzień w Bibliotece Kraków obfitował w ciekawe spotkania i wydarzenia. Do rozmowy o najnowszej biografii Sławomira Mrożka zaprosiliśmy jej autorkę Annę Nasitowską. O książkę *Śmierć na Wenecji* wypytaliśmy Marylę Szycich, a Jakub Matecki zdradził nam kulisy powstania kultowego *Święta ognia*. Joanna Kuciel-Frydryszak podzieliła się z nami opowieścią o powstaniu swojej kolejnej publikacji o życiu Polek – tym razem chłopskiego pochodzenia. ▶

Spotkanie z Anną Nasitowską

Spotkanie z Jakubem Mateckim

- ▶ Mikołajowym prezentem, jaki nawzajem zrobili sobie dwie kochające książki instytucje, czyli Wydział Polonistyki UJ i Biblioteka Kraków, było spotkanie z okazji wydania już 7 tomu „Rocznika Biblioteki Kraków”. Spotkanie odbyło się w Sali im. prof. Tomusza Weissa przy ul. Gołębiej 16. Zebranych przywitał dziekan prof. Jarosław Fazan, zrazem członek jury Krakowskiej Książki Miesiąca. Przybyli autorzy i przyjaciele naszego czasopisma na czele z redaktorem *Encyklopedii Krakowa* prof. Jackiem Purchlą i redaktorem seniorem Januszem M. Paluchem.

Spotkanie z Jackiem Dehnelem i Piotrem Tarczyńskim

Spotkanie z okazji wydania 7 tomu „Rocznika Biblioteki Kraków”

Spotkanie z Joanną Kuciel-Frydryszak

Budżet Obywatelski – to już 10 lat!

Czym jest Budżet Obywatelski? To wydzielona część budżetu, o której przeznaczeniu decydują mieszkanki i mieszkańcy miasta. Wpierw mogą zaproponować projekt, a potem w głosowaniu zdecydować, na co zostanie wydana część środków z budżetu Krakowa. Projekty, które uzyskają największe poparcie, wchodzą w fazę realizacji. Pośrednio Biblioteka Kraków od lat jest beneficjentem tych środków finansowych. Dlaczego pośrednio? Ponieważ docelowo trafiają one do użytkowników Biblioteki, którymi w większości są mieszkańcy miasta.

W 2023 r. była to pokaźna kwota. Na pozyskane 916 800 złotych składały się środki pochodzące z projektu ogólnomiejskiego oraz projektów dzielnicowych. Dzięki tym funduszom mogliście Państwo wypożyczyć znacznie więcej nowości wydawniczych w postaci książek, w tym książek z dużymi

literami, audiobooków, komiksów oraz gier planszowych. Znacząco wzrosła liczba kodów dostępu do platform udostępniających e-booki, pojawiło się nowe wyposażenie, np. roboty edukacyjne i tablety wykorzystywane do zajęć edukacyjnych, ciekawszego wymiaru nabrały wydarzenia kulturalne, m.in. warsztaty, spotkania autorskie, turnieje i konkursy. Niektóre z filii, przearanżowane w nowoczesny sposób, zostały przyjazne dla odbiorców oblicze. Czasami nie były to wielkie i kosztowne zmiany, ale znacząco ułatwiające dostęp do zbiorów. Wszystkie elementy wyposażenia oraz nowości wydawnicze zakupione ze środków Budżetu Obywatelskiego zostały oznaczone naklejkami.

Uczestnicy głosowania w X edycji BO zdecydowali, że w 2024 r. Biblioteka Kraków będzie realizowała zadania o łącznej

wartości 469 000 złotych. To prawie o połowę mniej niż w ubiegłym roku. Realizując przegłosowane projekty, będziemy starali się, wzorem lat poprzednich, spełnić oczekiwania użytkowników, dostarczając produkty wysokiej jakości.

Czas szybko płynie i już za parę miesięcy będzie pora, by zgłaszać nowe propozycje i na nie głosować! Pomyślcie wtedy o bibliotece, czyli tak naprawdę o sobie, rodzinie, dzieciach i znajomych, bo Budżet Obywatelski, zwany również partycypacyjnym, daje możliwości bezpośredniego decydowania o tym, na czym najbardziej nam zależy.

| Anna Grychowska

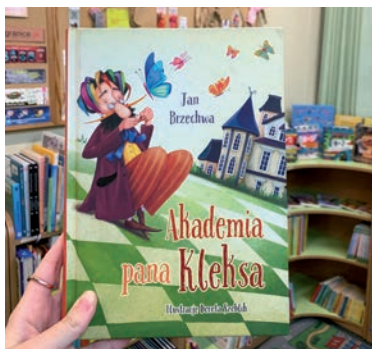
Niefortunnie

Niefortunnie od samego *Przykrego początku* aż do *Końca końców*. Smutno, łzawo, bez nadziei, z chwili na chwilę i z części na część coraz gorzej. Autor ostrzega przy każdej okazji: „Książka, którą trzymasz w ręku, jest wyjątkowo nieprzyjemna” oraz „jeśli szukacie opowieści ze szczęśliwym zakończeniem, poczytajcie sobie lepiej coś innego”, a nawet: „znajdziesz się u kresu wytrzymałości”. Mimo to książki z „Serii Niefortunnych Zdarzeń” cieszyły się i cieszą dużą popularnością wśród młodszych i – nie ukrywam – starszych czytelników. Zaczyna się tak: wstrętny Hrabia Olaf ze swoją paskudną i przerażającą siostrą ma zaopiekować się rodzeństwem – Wioletką, Klausem i Słoneczkiem Baudelaire’ami po śmierci ich rodziców. A oni mają pecha. No i ten pech w połączeniu z niefortunnymi zdarzeniami, których na tym świecie nie brakuje, sprawia, że historia wciąga, a bohaterowie imponują pomysłowością, wytrzymałością i optymizmem mimo wszystko. A historia obfituje w zaskakujące przypadki, niezwykle wydarzenia, oryginalne postacie, jak choćby herpetolog wujcio Monty, czy miejsca – jak Tartak tortur. Zmieniają się opiekunowie sierot, pech ich nie opuszcza, a one zawsze dają sobie radę, mając świadomość, że „podążają w niepożądanym kierunku”.

Skąd wzięta się ta seria, czemu ma służyć? Może to przewrotna, ale jakże ważna myśl autora, żeby oszczędzając czytelnika z porażką w czasach, kiedy plastikowy, reklamowy, sztucznie wykreowany świat każe nam być zawsze cool? I może trochę zachęta dla współczesnych, często przewrażliwionych rodziców, chcących chronić swoje pociechy, żeby dla dobra siebie i dziecka „rzucili się w wir świata”.

| Agnieszka Sabak

LEMONY SNICKET
SERIA NIEFORTUNNYCH ZDARZEŃ
Tł. Jolanta Kozak
Egmont | Warszawa 2002

Akademia pana Kleksa

Wydana w 1964 roku *Akademia pana Kleksa* jest dziś uważana za klasyczną pozycję dla dzieci. Pomimo upływu lat kolejne pokolenia młodszych i starszych poznają tę historię, wędrując po świecie wypełnionym absurdem i piegami.

Poznajemy przygody Adasia Niezgódki, któremu w zwyczajnym świecie wszystko leciało z rąk, a w dodatku nie znosił krupniku i marchewki, którymi mama karmiła go z upodobaniem. W tytułowej Akademii znalazł własne miejsce oraz grono przyjaciół. W szkole uczy się dwudziestu czterech chłopców, ale nie jest to zwyczajna nauka. Pan Kleks stawia na naukę poprzez zabawę. Uczniowie dużo czasu spędzają też na świeżym powietrzu. Pojawiają się jednak kłopoty – kiedy fryzjer Filip przestaje dostarczać dyrektorowi Akademii piegi, żądając przyjęcia nowego ucznia, tajemniczego Alojzego.

Wydawać by się mogło, że jest to urocza opowiadka dla młodszych czytelników. Jednakże są momenty mogące wywoływać niepokój u co poniektórych. Jednym z nich jest opowieść Mateusza o tym, jak został szpakiem, zwłaszcza kiedy opisuje, jak sfora wilków zaatakowała zamek w królestwie jego rodziców. Przede wszystkim to jednak wątek Anatola i Alojzego budzi przecucie końca historii.

Książka jest wciąż chętnie czytana, ponieważ pobudza wyobraźnię, prezentuje barwny, kolorowy i beztroski świat dzieciństwa. Kto nie chciałby znaleźć się w Psim Raju, odwiedzić ulubione bajki albo dowiedzieć się, jak to jest na Księżycu? Na końcu autor daje nam wszystkim prztyczka w nos – w końcu trzeba wydorosnąć.

| Iwona Dominiec

JAN BRZECHWA
AKADEMIA PANA KLEKSA
Wydawnictwo Greg | Kraków 2021

Wciągająca Toń...

Brawurowo napisana powieść *Toń* Ishbel Szatrawskiej jest niezwykle poruszająca i wciągająca jak... toń. Wielowarstwowa, niezwykle tajemnicza, ale realistyczna opowieść, niemal jak saga, przedstawia dramat mieszkańców – ekspatriantów, ale i autochtonów – dawnych ziem pruskich po II wojnie światowej. Akcja toczy się w okolicach Kętrzyna, który był Rastenburgiem. Ale też w Königsberg – Królewcem, do którego po długim oblężeniu wkraczają wojska rosyjskie. Główną bohaterką jest przybyła z rodzicami z Wileńszczyzny Janka, która zamieszkała w opuszczonym domu w Sterławkach. Ten dom zamierza sprzedać po latach jej syn Wolf, który wyemigrował do Szkocji. Sprzeciwia się temu wnuczka Alicja, mieszkająca od ukończenia studiów w Krakowie. Autorka maluje obrazy pełne zapachów, w kolorze, często też czarno-białe, ale przede wszystkim pełne emocji. Jedni od razu dostrzegą głębię historii, szczególnie w obliczu współczesnych wątków dotyczących znowu tamte strony. Dla innych będzie to doskonale czytająca się powieść, pobudzająca do myślenia, uwrażliwiająca na otaczającą nas rzeczywistość, z której płyną ostrzegawcze sygnały. Przecież – tak jak bohaterowie powieści – sami możemy stać się uchodźcami, ekspatriantami... To niemożliwe?! Tak myślały miliony Ukraińców, Syryjczyków czy Afgańczyków...

| Janusz M. Paluch

ISHBEL SZATRAWSKA
TOŃ
Wydawnictwo Cyranka | Warszawa 2023

Książki są jak klucze do drzwi – otwierają dzieci na rozmowę. Gdy przekręcimy już taki klucz, pozwólmy dziecku we własnym tempie uchylać drzwi do świata emocji, relacji społecznych, doświadczania, odkrywania oraz zrozumienia siebie i świata. Niech samo urządza tę przestrzeń rozmowy, a my i książka wspierajmy je w tym. CZYTAJCIE I ROZMAWIAJCIE!

| Redakcja

Książka do wspierania

Bajka o Lęku to książka bardzo prawdziwa, mądra i potrzebna. Napisana doświadczeniem autorki, z niezwykłymi ilustracjami Marianny Sztymy jest dla mnie prawdziwą perełką. Czy można nie radzić sobie z Lękiem? Lęk to jedno z piątki dzieci w rodzinie Człowieczyńskich, są też Radość, Złość, Smutek i Wstręt. Mama i tata szukają zrozumienia i sposobu na wsparcie właśnie Lęczka, który najbardziej z całej piątki potrzebuje pomocy. Pomysł na to, jak mu pomóc, podsuwa dopiero pani Małgosia – jak to zrobiła? Przekonajcie się sami! I zaczynajcie rozmawiać o swoich lękach. Ta książka jest dla wszystkich – i dzieci, i dorosłych. Mówi o próbach oswojania tego, czego się boimy. Jest pełna nadziei w poszukiwaniach zrozumienia, pełna wrażliwości. Uczy nas, jak ważna może być rozmowa, która sprawia, że zmieniamy nasz sposób myślenia, nastawienie, nasze życie. Bo czasem tak jest, że gdy brakuje nam odwagi, trzeba pozwolić innym pomóc nam dostrzec „tysiąc małych gwiazdek”.

Bajka o Lęku zdobyła nagrodę główną w XXI edycji konkursu Świat Przyjazny Dziecku (Komitetu Ochrony Praw Dziecka) w kategorii Książki dla dzieci w wieku 0–7 lat.

| Roksana Kociołek-Kaszyńska

AGNIESZKA JUCEWICZ, MARIANNA SZTYMA
BAJKA O LĘKU
Wydawnictwo Agora dla dzieci | Warszawa 2022

RECENZJE

O ranach, których czas nie leczy, a rozdrapuje

Są takie książki, które po przeczytaniu długo się pamięta, które nie tylko dają dużo do myślenia, ale pozostawiają wiele pytań – często bez odpowiedzi. Tak też pozna się wielką literaturę, po jej ponadczasowości i mówieniu prostym językiem o rzeczach najważniejszych. *Chłopiec z latawcem* Hosseiniego to książka na wskroś przejmująca i choć jej akcja toczy się w Afganistanie w latach siedemdziesiątych, nic nie straciła na swojej wartości, jest aktualna do dziś. Traktuje o sprawach najważniejszych, takich jak: przyjaźń, miłość rodzicielska, zdrada, wina i odkupienie, ale również o życiu w cieniu wojny. Główni bohaterowie powieści to Amir i jego przyjaciel Hassan. Różni ich wszystko: pochodzenie, status społeczny, religia, łączy utrata matki tuż po ich przyjściu na świat, matka, która ich wykarmiła, oraz przyjaźń. Niełatwa. Narażona na ciężką próbę.

Książka Hosseiniego zaczyna się niewinnie, ale to tylko złudzenie. Z każdą stroną historia nabiera tempa, zaciekawia i zastanawia. A potem już zatracamy się w czytaniu. Amir chce zasłużyć na aprobatę i uznanie w oczach swojego ojca, który traktuje go chłodno. Okazją do tego są coroczne zawody latawców. Wyścig jest trudny, ale chłopcu udaje się go wygrać i w rezultacie otrzymać pochwałę od taty, ale za wygórowaną cenę. To trudna, momentami przerażająca, ukazująca brutalność tego świata powieść. Mimo to warta przeczytania.

| Małgorzata Koźma

KHALED HOSSEINI
CHŁOPIEC Z LATAWCEM
Tł. Maria Olejniczak-Skarsgard
Wydawnictwo Amber | Warszawa 2005

Smok dla początkującej

Smoki to jedno z najpopularniejszych stworzeń świata fantasy. Majestatyczne, groźne i mogące siać spustoszenie z powietrza podczas starć militarnych niewątpliwie działają na wyobraźnię czytelników. Jeśli dodać polityczne intrygi, ciekawych bohaterów oraz dobrze wykreowany i rozbudowany świat, otrzymamy niewątpliwie hit książkowy. Tym tropem poszła Rebecca Yarros, a prawa do ekranizacji *Czwartego Skrzydła* już po kilku miesiącach od premiery nabył Amazon.

Nic dziwnego, bowiem historia dwudziestoletniej Violet wciąga już od pierwszych stron. Marzeniem naszej bohaterki jest uczęszczanie do Wojskowej Akademii Basgiath i służba w Kwadrancie Skrybów. Zupełnie inne plany ma jednak jej matka i wysyła córkę na szkolenie w elitarnym oddziale jeźdźców smoków. Nie jest jednak łatwo – kadetów chętnych na zdobycie zaufania smoków oraz związanie się z nimi jest więcej niż potencjalnych wierzchowców. Dochodzi do brutalnych i nieuczciwych zagrywek, które mają na celu wyeliminowanie rywali. Krucha i niezbyt dobrze wyszkolona w walce Violet, aby przeżyć, będzie musiała polegać na swoim sprycie.

Tempo akcji nie zwalnia ani na minutę. Szybko dowiadujemy się, że na granicy królestwa zaczynają pękać chroniące je magiczne bariery, a sama bohaterka podejrzewa, że dowódcy ukrywają przed kadetami znaczące informacje.

Należy również zwrócić uwagę na sposób wydania powieści. Złocona, twarda oprawa pięknie połyskuje, wabiąc czytelnika, a grafika na brzegu stron przedstawia smoki w locie. Polecam każdemu, kto tej zimy poszukuje rozgrzewającej akcji!

| Julia Niewiadomska

REBECCA YARROS
FOURTH WING. CZWARTE SKRZYDŁO
Tł. Sylwia Chojnacka
Wydawnictwo Filia | Poznań 2023

Wielki powrót Lumpenproletariackiego Księcia

Rok 2024 Sejm RP ustanowił Rokiem Marka Hłaski, Melchiora Wańkowicza, Kazimierza Wierzyńskiego i Zygmunta Miłkowskiego.

Pierwszy z nich ma swoją legendę, którą konsekwentnie budował zarówno życiem osobistym, jak i poprzez swoje teksty. Przede wszystkim wyrzutek, żyjący na marginesie, outsider, alkoholik, ale wrażliwiec, znający szemrane miejsca i podejrzanych ludzi, wywodzących się głównie z lumpenproletariatu. O tych miejscach i ludziach opowiada, im często także oddaje głos w swoich tekstach. Co czują, jak doświadczają miłości, czego pragną.

Dziełem wyjątkowym w jego dorobku jest *Sonata Marymoncka* – długo pisana i wciąż poprawiana, wydana dopiero pośmiertnie. Pisarz właściwie nigdy jej nie ukończył. Natomiast za sprawą Radosława Młynarczyka, który w genialny sposób bada twórczość Hłaski, została opublikowana powieść pt. *Wilk* o Lewandowskim z lumpenproletariackiego Marymontu. Sam Hłasko, którego alter ego być może miał być ów Lewandowski w *Sonacie*, nie wywodził się ze społecznych nizin, tylko z rodziny inteligenckiej. Nie przeszkodziło mu to jednak nie skończyć szkoły i pracować fizycznie, między innymi jako szofer. Ale pisał – nieustająco, korzystając z rad kolegów po piórze, jak Bohdan Czeszko czy Igor Newerly.

To opowiadanie stanowi głos pokolenia 56', powojennej generacji, w której świecie panują marazm, nihilizm, ból i okrucieństwo. Warto go usłyszeć z perspektywy współczesnego świata.

| Adrianna Leszczyńska

MAREK HŁASKO
SONATA MARYMONCKA
Agora | Warszawa 2012

Czy wszystko będzie dobrze?

Jakub Siczko zaraz po studiach medycznych jeździł karetką po Warszawie, na Grochowie. Był ratownikiem medycznym przez dziewięć lat. To aż nadto, żeby w tym zawodzie wytrzymać. Wystarczająco dużo, żeby ten zawód zrozumieć. Za mało, żeby wypełnić całe zawodowe życie. Dlatego dzisiaj pracuje w szpitalu jako anestezjolog. Ma też wykształcenie socjologiczne i napisał o tych swoich dziewięciu latach pracy ratownika medycznego reportaży.

Pogo jest jak idealna akcja ratownicza, w której zgłaszający zwiędłe i rzeczowo odpowiada na pytania dyspozytora, wolna karetka dojeżdża bez przeszkód do potrzebującego, ratownicy podejmują wzorcowo działania, mające na celu ratowanie życia. Siczko na 119 stronach zawarł kwintesencję pracy i życia ratownika medycznego. Bez lania wody, łagodnych wstępów, omijania niewygodnych faktów. Tego tu nie ma, bo nie ma na to miejsca w tym zawodzie.

Czy jest takie miejsce, gdzie ratownika nie było? Czy jest taki rodzaj człowieka, którego by ratownik nie widział? Chyba nie. Zagrożenie życia przydarza się wszędzie i może trafić się każdemu. Niech też nikt nie myśli, że ten reportaż jest tylko o warszawskim Grochowie. Autor daje nam do zrozumienia, że każde miasto ma swój Grochów.

Każdy może doświadczyć stresu związanego z zagrożeniem życia swojego lub innych. Sięgnięcie po *Pogo* to decyzja, czy poznamy punkt widzenia medyków, czy jednak nadal chcemy po prostu czuć się spokojnie i usłyszeć (jak śpiewał dr Misio), że „Pogotowie już jedzie i wszystko będzie dobrze”.

| Joanna Gruszka

JAKUB SIECZKO
POGO
Dowody na istnienie | Poznań 2022

Drodzy Czytelnicy! Ależ się cieszymy, że ślicie nam swoje recenzje! Teraz czas na kolejną! Pamiętaj, Ty też możesz być naszym recenzentem – wyślij nam swoją literacką opinię! Możesz ją przelać mailowo (recenzje@biblioteka.krakow.pl); więcej informacji znajdziesz na stronie Biblioteki Kraków. Jaki jest plan? Co miesiąc chcemy czytać Wasze recenzje! Wybieramy najlepsze, które publikujemy i nagradzamy! Do czytania!

| Redakcja

Recenzja Czytelnika

Niewąpliwie pierwsze, co przyciąga uwagę, to niesamowita okładka. Zaprojektowana na styl średniowiecznych kodeksów sprawia, że nie można oderwać od niej wzroku. Nie mniej ciekawie jest w środku. Czytając książkę, mamy możliwość przeniesić się na cały rok do średniowiecznego Cesarstwa Rzymskiego Narodu Niemieckiego. Podróż, w której każdego miesiąca odkrywamy rzeczywistości maluczki ówczesnego świata, dla niektórych może być interesującym przeżyciem.

Dziennikarz i historyk Tillmann Bendikowski przedstawia w swojej książce życie społeczeństwa XII-wiecznych Niemiec. Czytelnik przemierza zatem niemieckie miasta i wsie, zagląda do klasztorów, poznając życie mnichów, ma okazję posłuchać wykładni duchownych na temat pożądania i miłości cielesnej (tylko skąd duchowni mają o tym takie pojęcie? autor książki również zadaje to pytanie), i że to kobieta jest winna wszelkiemu złu na świecie. Poznajemy bolączki, jakie trapiły ówczesne społeczeństwo – zarówno cielesne, jak i duchowe, które dotyczyły każdego, bez znaczenia na jego miejsce na drabinie społecznej.

Lektura jest łatwa w odbiorze i nie wymaga wcześniejszej orientacji w temacie. W moim odczuciu książka reprezentuje antropologiczne podejście do tematu. Ze względu na postawienie na pierwszym planie człowieka, dla którego tłem jest bieg dziejów, treści lepiej trafiają do odbiorcy.

| Kamila Szymczak

TILLMANN BENDIKOWSKI
PRZEŻYJ ROK W ŚREDNIOWIECZU
Tł. Dariusz Guzik
Znak | Kraków 2021

„Nie pytaj kamienia o drogę...” – tak zaczyna się jeden z wierszy krakowskiego poety **Lesława Faleckiego** w tomiku *Dotyk... wybór wierszy*

Fot. z archiwum autora

Urodził się 2 września 1951 roku w Krakowie. Debiutował na łamach „Nowego Wyraźu” w 1976 roku. Publikował między innymi w „Więzi”, „Odrze”, „Dekadzie Literackiej”, „Tygodniku Powszechnym” i „Nurcie”. Jego wiersze były tłumaczone na języki hiszpański, włoski, rosyjski. Do tej pory wydał następujące tomiki poetyckie: *Tak to widziałem* (1982), *W kącie Europy* (pod pseud.

Lech Norman; 1986), *Nie miejcie mi za złe* (1989), *Powaleni przez wiatr* (1992), *Zmienność uczuć* (1997), *Magduś. Erotyki* (wersja elektroniczna; 2012), *Która nadejdzie* (wersja elektroniczna; 2013), *Dotyk... wybór wierszy* (2017), *Kropla* (wersja elektroniczna; 2018). Niektóre utwory można odnaleźć w ponad dwudziestu antologiach literackich. Lesław Falecki pisze także teksty

piosenek. Współpracuje przede wszystkim ze Skaldami. Zespół wykonywał jego utwory, takie jak: *Chcę powrócić*, *Żagłowiec Siedmiu Mór* czy *Przed wielkim lustrem*. Od 1980 roku do momentu rozwiązania Związku Literatów Polskich Lesław Falecki był członkiem Koła Młodych przy Krakowskim Oddziale. W stanie wojennym i później działał w podziemnych strukturach przyszłego Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, a po jego legalizacji został pełnoprawnym członkiem. Należy również do ZAIKS-u. Lesław Falecki jest laureatem wielu konkursów poetyckich, w tym: O Jaszczurowy Laur i O Laur Spirali. W 1986 roku zdobył główną nagrodę w Międzynarodowym Konkursie Poetyckim im. Lecha Zondka w Sydney.

Twórczość Lesława Faleckiego to pogłębienie metaforyczne. Wiersze tworzą zamkniętą i harmonijną całość. Prześiąknięte są dojrzałą mądrością i mocnymi uczuciami. Jak pisze Beata Szymańska „(...) Najogólniej można powiedzieć, że charakterystyczną cechą całej twórczości Lesława Faleckiego jest przenikająca wszystko nastrojowość, poczucie smutku, niepokoju i lęku przed tym, co nieuniknione”. Mimo że wiersze mają emocjonalny ton, ich przekaz jest wyważony. Autor, jak podkreśla Bogusław Żurkowski, ma poczucie odpowiedzialności za słowo. To wszystko sprawia, że wiersze „przeżywamy jako wartość”.

O poezji można powiedzieć, że jest drogą poznania. Pomaga zrozumieć życie. Ma właściwości terapeutyczne. Wiersze Lesława Faleckiego to nie drogowskazy, tylko pytania i myśli, które pomagają ułożyć i wyciszyć emocje.

| **Ludmiła Guzowska**

Chwila

Ty nie rysowałaś
igłą po dzbanie
ty dzban rozbijałaś
– a po chwili
podawałaś mi nektar
prosto z dłoni
i ust – tęsknię za taką
chwilą
która każdy cień
pocałunkiem gasiła

* * *

Dlaczego widzę
tylko szarość
kiedy stygniesz i jak zimne
palenisko opadasz na mnie
gorzkim pyłem
Dlaczego tylko szarość
po wielkim ogniu
po wielkim krzyku
po wielkiej żądzy
Dlaczego tylko szarość
i już nic więcej – po...

Dziadek

Dziadek
karmił gołębie
srebrnymi tyżeczkami
i długo przyglądał się
ptakom – zdziwionym
taką wytwornością

Srebrne tyżeczki
błyszczały starym blaskiem
i odbijały już tylko
sny – które ptaki
delikatnie brały w dzioby
i roznosiły po całym niebie

* * *

Na pnium drzewa
usiądnijmy
Może uda się jeszcze
usłyszeć
płacz korzenia

* * *

Nie pytaj kamienia
o drogę
bo on sam jest drogą
I twoim pytaniem

Przeżył

Panie pozwól mi
poczuć
zapach nocy
kiedy zasypiam
radość
gdy świt budzi życie
napić się wody
z górskiego strumienia
ogrząć dłonie w dłoniach
odnaleźć nadzieję i miejsce
które czeka
i przeżyć raz jeszcze
i raz jeszcze – wrócić

Kraków, 11.03.2012 r.

* * *

Trudno jest
powracać
w ciszę
Trudno jest znaleźć
drogę
na rozdeptanym postoju
dorożek –
gdzie nie ma już koni
a garść prosa
w dziobach gołębi
odlatuje w zupełnie
inną stronę

* * *

Tutaj
czas odmierzany jest
kropłówką
I nawet nie wiesz
jak boli pamięć ust
twoich – zapach
twojego ciepła
– A jednak żyję
i wracam ku tobie
z każdą kropką – lęku

1996 r.

Powrócić do Kubusia Puchatka

Któż z nas nie zachwycał się w dzieciństwie sympatycznym Kubusiem Puchatkiem i jego przyjaciółmi? Michał Rusinek, który podjął się przetłumaczenia *Nowych Przygód Kubusia Puchatka*, stwierdził, że dzieciństwo bez Kubusia to musi być bardzo smutne dzieciństwo.

Autorem tej kultowej książki jest Alan Alexander Milne. Pomysł na nią zrodził się, gdy podarował synowi Christopherowi na urodziny pluszowego misia. Najpierw miał on na imię Edward, później Christopher nazwał go Winnie na cześć niedźwiedzi z londyńskiego ZOO. A że lubił także łabędzie, dodał misiowi drugie imię – Pooh. W domu były jeszcze inne maskotki. Milne obserwował bawiącego się nimi Christophera, który nieświadomie zainspirował ojca do napisania książki. Powstały aż dwie: wydany w 1926 roku *Kubuś Puchatek* oraz *Chatka Puchatka* z 1928 roku. Obie książki przyniosły autorowi sławę. Wciąż jeździł z żoną na spotkania z fanami, otworzył własną księgarnię. Po pewnym czasie zaczęło go to męczyć. Zauważył też, że ciągłe podróże źle wpływają na syna, którego zaczęto identyfikować z Krzysiem. Christopher nagle stał się najstłanniejszym dzieckiem w Wielkiej Brytanii obok młodszej o dwa lata przyszłej królowej Elżbiety II. W dorosłym życiu zawsze twierdził, że nie chciał być Krzysiem i nigdy nim nie był. Pozbył się wszystkich zabawek będących pierwowzorami postaci z książki. Po śmierci ojca zrzekł się praw majątkowych do jego twórczości. Jedynym podmiotem uprawnionym do zarabiania na książkach A.A. Milne'a jest korporacja Walt Disney.

Nieustający zachwyty nad książeczkami Milne'a spowodował, że przetłumaczono je na ponad trzydzieści języków. Ciekawe jest także, że w Polsce powstały przekłady gwarowe. I tak w Wielkopolsce można poczytać *Dómek Szpeniolka*, na Śląsku *Niedźwiodka Pucha*, a na Podhalu *Misia Kudłocka*.

Kubuś Puchatek i jego przyjaciele wzbudziły nawet zainteresowanie psychiatrów i psychologów. Dopatrywali się oni chorób psychicznych wśród mieszkańców Stumilowego Lasu. Kubuś miał prawdopodobnie zaburzenia w odżywianiu. Prosiaczek wciąż był wystraszony i niespokojny. Tygrysek prawdopodobnie cierpiał na ADHD. Kłapouchy walczył z depresją, a przemądrzała Sowa przeżyła stres pourazowy. Może coś w tym jest?

I na koniec garstka cytatów z tej uroczej książki: *Myślenie nie jest łatwe, ale można się do niego przyzwyczaić.*

Kiedy się kogoś kocha, to ten drugi ktoś nigdy nie znika.

– Kubusiu, jak się pisze MIŁOŚĆ?

– Prosiaczku, MIŁOŚĆ się nie pisze, MIŁOŚĆ się czuje.

| Ewa Strach

Krakowskie kalendarium literackie

3 I
1904

We Lwowie urodziła się **Izydora Dąmbska** (zm. 18.06.1983 w Krakowie) – filozofka, tłumaczka. Po wojnie wyjechała z rodzinnego Lwowa i w 1957 r. objęła Katedrę Historii Filozofii UJ. Od początku swojej działalności dydaktycznej w Krakowie zgromadziła wokół siebie grupę uczniów i współpracowników. Po kilku latach jednak, z powodów politycznych, została przeniesiona do Instytutu Filozofii i Socjologii PAN w Warszawie. Pozostawiła po sobie dorobek liczący w sumie blisko 300 prac (książek, artykułów, rozpraw, przekładów). Formą upamiętnienia jej osoby w Krakowie jest Sala imienia Izydory Dąmbskiej, znajdująca się w Collegium Broscianum UJ.

25 I
1874

W Balicach k. Krakowa urodził się **Karol Homolacs** (zm. 2.02.1962 w Krakowie) – malarz, grafik, teoretyk sztuki. Pracował w Muzeum Przemysłu Artystycznego w Krakowie (dzisiaj już nieistniejącym). Zajmował się sztuką dekoracyjną, projektował tkaniny i meble (m.in. wyposażenie biblioteki ASP), a także oprawy książek i ekslibrisy. Był autorem podręczników, m.in.: *Podręcznik do ćwiczeń zdobniczych*, *Zasady kształtowania formy w sztuce plastycznej*, *Kolorystyka malarska*. Pisał też bajki, m.in.: *Bajka o Kosturku*, *Azie i Burku*, *Wigilia Wojtusia*. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim. Jego imieniem nazwano jedną z ulic w dzielnicy Swoszowice.

14 I
1874

W Krakowie urodził się **Julian Pagaczewski** (zm. 13.11.1940 w Ciężkowicach) – historyk sztuki, profesor UJ. Był kustoszem Muzeum Narodowego w Krakowie, dyrektorem Muzeum Sztuki i Archeologii UJ oraz kierownikiem Katedry Historii Sztuki UJ. W pracy naukowej zajmował się głównie historią sztuki średniowiecznej, renesansowej i barokowej w Polsce oraz dziejami polskiego rzemiosła artystycznego. Był autorem licznych prac, w tym dotyczących zażytków sztuki w Krakowie.

30 I
1944

W Chełmie urodził się **Jacek Rajchel** (zm. 5.04.2020 w Krakowie) – geolog, specjalista w zakresie zastosowania surowców skalnych w architekturze, profesor na Wydziale Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska AGH w Krakowie. Był członkiem Rady Redakcyjnej „Przeglądu Geologicznego”, pełnił też funkcję redaktora naczelnego czasopisma „Wszecławiat”. Opublikował książkę *Kamienny Kraków*, a także ponad 100 prac naukowych w czasopiśmie krajowych i zagranicznych. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim.

14 I
1894

W Warszawie urodził się **Włodzimierz Budka** (zm. 1.03.1977 w Krakowie) – archiwista, historyk kultury staropolskiej, bibliofil. Pełnił funkcję dyrektora Archiwum Państwowego w Krakowie, a następnie kierownika oddziału Archiwum Państwowego na Wawelu. Był badaczem dziejów papiernictwa w Polsce oraz polskich bibliotek prywatnych. Opublikował ponad 180 prac naukowych (głównie artykułów) z zakresu historii papiernictwa oraz nauk pomocniczych historii, które zamieszczał m.in. na łamach „Archeionu”, „Kwartalnika Historycznego”, „Studiów Źródłoznawczych”, „Przeglądu Bibliotecznego” i „Silva Rerum”. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim.

24 I
1924

W Krakowie urodził się **Leszek Hajdukiewicz** (zm. 11.09.1995) – historyk oświaty i kultury, znawca dziejów UJ. Po studiach rozpoczął pracę w Oddziale Rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej, następnie został pracownikiem naukowym Instytutu Historii UJ, gdzie uzyskał profesurę. Był specjalistą w zakresie bibliografii, inwentaryzacji źródłowej i pracy dokumentacyjnej. Zajmował się dziejami kultury, szkolnictwa i edukacji, biografistyką oraz historią książek i bibliotek w Polsce. Długoletni kierownik Archiwum UJ, piastował to stanowisko do czasu przejścia na emeryturę. Przez wiele lat współpracował z Redakcją *Polskiego Słownika Biograficznego*, czego owocem było około 100 biogramów jego autorstwa. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim.

| opracowanie: Małgorzata Kosmala

Sprzedać śmierć...?

Śmierć komiwojżera Arthura Millera w reżyserii Małgorzaty Bogajewskiej, na Scenie Pod Ratuszem Teatru Ludowego, to świetnie wymyślony i zrealizowany spektakl. Mocny początek – jak u Hitchcocka, później napięcie tylko rośnie. Historia niby banalna, jakby dotyczyła sąsiada zza ściany, a może nas samych... Główny bohater, Willy Loman (rewelacyjna rola Piotra Pilitowskiego), sterany pracą komiwojżer z psychicznymi zaburzeniami, jest ofiarą *American Dream*. Czy rzeczywiście? Swe przychody przelicza w markach – nie dolarach, jeździ handlować do Görlitz, w końcu w garażu stoi współczesny opel corsa... Rosnące raty kredytu, widmo inflacji, groźba gospodarczego kryzysu to także nasza rzeczywistość. Kłopoty

w komunikacji z otoczeniem, z bliskimi – również. Kiedyś był świetnym ojcem. Miał dobry kontakt z synami. Dziś, w zdominowanej przez żyjącego w urojeniach Willy'ego rodzinie, brakuje dialogu. Marzenia i ambicje ojca zaspakajane są kłamstwami. Lekko przychodzą one niedostrzeganemu i znerwicowanemu kobieciarzowi, jakim jest Happy (Paweł Kumięga), trudniej załamaniem i zbuntowanemu Biffowi. W nim ojciec pokładał wszystkie nadzieje, wierzył, że osiągnie wielki sukces (rewelacyjna, pełna ekspresji rola Piotra Franasowicza). Nad rozchwianą emocjonalnie rodziną stara się bezradnie panować żona Willy'ego – Linda (Beata Schimscheiner). To z myślą o niej Loman decyduje się sprzedać swoje

życie? Wymienić je na środki z ubezpieczenia? Uwagę zwraca znakomita, funkcjonalna, pudełkowa scenografia (Justyna Elminowska), zbudowana na niewielkiej scenie, mieszcząca garaż z autem, salon, bar! Na widowni słycać, niekoniecznie covidowe, pociąganie nosem...

| Janusz M. Paluch

Fot. Jeremi Astaszow

FISZKI (089.3)

Książki kultowe

amiętałem, że prof. Jan Miodek wypowiedział się na temat przymiotnika *kultowy*, ale pierwsze internetowe wyszukiwanie zaprowadziło mnie na strony z kosmetykami, gdzie niejedna firma prezentowała swój kultowy miodek do pielęgnacji spierzchniętej skóry. Wrocławski językoznawca zaś mówił o samym przymiotniku *kultowy* jako nadużywanym.

Wróćmy jednak do początków. *Cultus* to cześć oddawana bóstwom, osobom, przedmiotom, siłom przyrody. Pisano więc

o *kultowych* kręgach kamiennych czy tańcach. I tu nastąpiło zderzenie z kulturą masową i popularną, w której też tańce, jak lambda, macarena czy gangnam style, również są *kultowe*. To znaczy: bardzo popularne, budzące emocje, wytwarzające nowe formy zabaw, wręcz rytuałów. Religioznawcy i liturgiści musieli stworzyć nieco trudniejszy przymiotnik od słowa *kult* – *kultyczny*.

A jak jest z kultowymi książkami? Nieco podobnie. Nie chodzi więc o mszały czy modlitewniki, jako służące do kultu, ale o takie dzieła, które czytają całe pokolenia, po które ustawiają się kolejki. To zdecydowanie fenomen żywszy i bardziej intensywny

niż zalecane przez prof. Miodek zastępniki: *słynny / popularny / dobrze znany*.

Książki uznane za kultowe wywoływały jakiś dreszczyk emocji i wtajemniczenia, łączyły ludzi. Nie znajdują się one na szczytach literaturoznawczych, profesorskich wykazów z kanonem wszech czasów, ale są wciąż pamiętane, mogły być czytane i przeżywane osobiście, jak *Zapałka na zakręcie*, ale też głośno, w towarzystwie, jak *Przygody dzielnego wojaka Szwajjka* albo *Moskwa-Pietuszki* Jerofiejewa. Nie muszą mieć nakładów tak masowych jak *Harry Potter*. Wartość innych odkrywa się z upływem lat. Ja otaczam kultem *Kwapiszona*.

| Artur Czesak

Arthur Miller
Śmierć komiwojżera
Teatr Ludowy w Krakowie,
Scena Pod Ratuszem
(spektakl 7.12.2023 r.)

Przekład: Anna Bańkowska
Reżyseria: Małgorzata Bogajewska
Scenografia i kostiumy: Justyna Elminowska
Muzyka: Bartłomiej Woźniak
Reżyseria światła: Dariusz Pawelec
Współpraca dramaturgiczna: Jan Łuć
Asystent reżysera: Tadeusz Łomnicki
Obsada: Piotr Pilitowski, Beata Schimscheiner, Lena Schimscheiner, Paweł Kumięga, Piotr Franasowicz, Kajetan Wolniewicz, Tadeusz Łomnicki, Wojciech Lato, Alan Wojtusik (gościnnie).
Premiera: 17 marca 2023 r.

Fot. Jeremi Astaszow

POMNIKI HISTORII

Więcej niż mauzoleum

Opactwo w Krzeszowie jest nie tylko jednym z najstarszych klasztorów na Śląsku. Fundacja świdnicko-jaworskich Piastów powstała w XIII w. jako rodowe miejsce pochówku panującego księcia i jego następców. Pierwotnie opiekę nad nekropolią mieli sprawować benedyktyni, lecz finalnie osiedli tam, gospodarowali i postugę duchową pełnili cystersi z Henrykowa.

W skład zespołu dawnego opactwa wchodzi: kościół Wniebowzięcia NMP z przylegającym klasztorem, Mauzoleum Piastów Śląskich, ozdobiony wykonanymi przez M. Willmanna freskami kościół św. Józefa, a także dom gościnny i budynki pomocnicze. Już pierwszy rzut oka na bogato zdobioną elewację kościoła Wniebowzięcia NMP zapowiada niezwykle doznania estetyczne. Barokowa dekoracja kościoła, ogromny prospekt organowy, freski autorstwa J.W. Neunhertza, rzeźby i ołtarze boczne A. Dorasila oraz obrazy F.A. Scheffera

stanowią tło dla ołtarza głównego z imponującym obrazem autorstwa P. Brandla. Przed nim, bezpośrednio na tabernakulum, eksponowana jest pochodząca z XIII w.

Wnętrze Mauzoleum Piastów Śląskich, fot. Michał Grychowski

ikona Matki Boskiej Łaskawej. Jej pochodzenie owiane jest tajemnicą. Według jednego z przekazów namalował ją miejscowy pustelnik Krzesz, a jego pracę nadzorowały i wskazówek udzielały mu anioły. Inna wersja głosi, że powstała w Bizancjum, a wykonano ją na desce ze stołu, na którym Święta Rodzina spożywała posiłki. Prawdą jest natomiast, że w czasie wojen husyckich ukryta została pod posadzką zakrystii, gdzie przeleżała 200 lat. Szczególną uwagę zwraca przylegające do kościoła Mauzoleum Piastów Śląskich. Jego wnętrze wypełnione epitafiami, nagrobkami książąt, alegorycznymi rzeźbami i malowidłami zachwyca artystycznym wystroju.

W latach 20. XX w. opactwo powróciło do benedyktynów. Pod koniec II wojny światowej w klasztorze ukryto wrocławskie archiwalia oraz zbiory Biblioteki Pruskiej z Berlina, które następnie zostały zdeponowane w Bibliotece Jagiellońskiej. Obecnie opactwo zamieszkują siostry benedyktynki, ekspatriowane w 1946 r. z klasztoru we Lwowie.

| Anna Grychowska

Ołtarz główny, fot. Michał Grychowski

Widok ogólny na opactwo w Krzeszowie, fot. Michał Grychowski

COSMIC GENERATION. Agata Agatowska

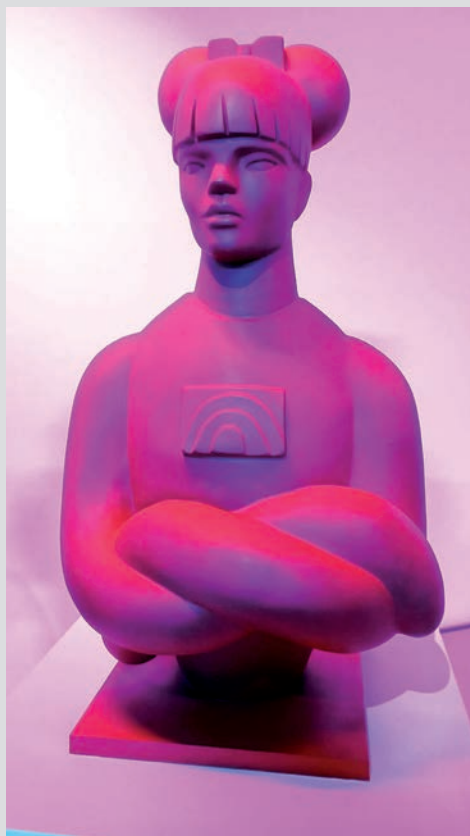
Do 4 lutego można podziwiać wystawę rzeźby Agaty Agatowskiej w pawilonie Galeria Europa – Daleki Wschód Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha. To pierwsza w Polsce tak rozległa prezentacja prac tej jakże oryginalnej artystki o rozpoznawalnym stylu. Preludium do wystawy jest aluminiowa rzeźba Ice Cream, która znajduje się przed budynkiem muzeum,

oraz kosmiczna zielona modliszka z miedzianą głową stojąca w holu, w pozie jakby się szykowała do ataku. Czy to alegoria drapieżnej kobiecości? Kobieta silna, śmiała i nowoczesna jest bohaterką całej ekspozycji COSMIC GENERATION ulokowanej na dwóch poziomach, ciekawie oświetlonej, dopełnionej muzyką, tak by zmysłom wzroku i słuchu dostarczyć więcej

wrażeń – aranżację wystawy zawdzięczamy Aleksandrze Sikorze. Istniejące rzeźby przeszły proces obróbki cyfrowej, w efekcie powstało wiele nowych prac specjalnie na tę wystawę. Inspiracją rzeźbiarki jest moda, film i sztuka współczesna. Fantazyjne, kolorowe, niebieskie, różowe, fioletowe, czarne, srebrne i złote popiersia czy głowy kobiet, choć wywodzą się z klasycznej figuralnej rzeźby (daje się zauważyć przekształcone elementy sztuki Egiptu i Meksyku), mają też w sobie sznyt nowoczesności odwołujący się do popkultury, także japońskiej. Intrygują charakterystyczne uszy Myszki Miki, rogi, mundury czy zbroje zainspirowane kolekcjami Thierry'ego Muglera i Alexandra McQueena, elementy kawaii, fascynacja japońskimi artystami, takimi jak Yoshitomo Nara oraz Takashi Murakami. Warto tu przyjść i dać się uwieść tej futurystycznej wizji, jakże pełnej humoru, zaskoczeń i znaczeń. Podążaj za białym królikiem... Dlaczego? Odpowiedź znajdziesz pod sufitem...

| Barbara Zajączkowska

Strona artystki: <https://agataagatowska.eu>

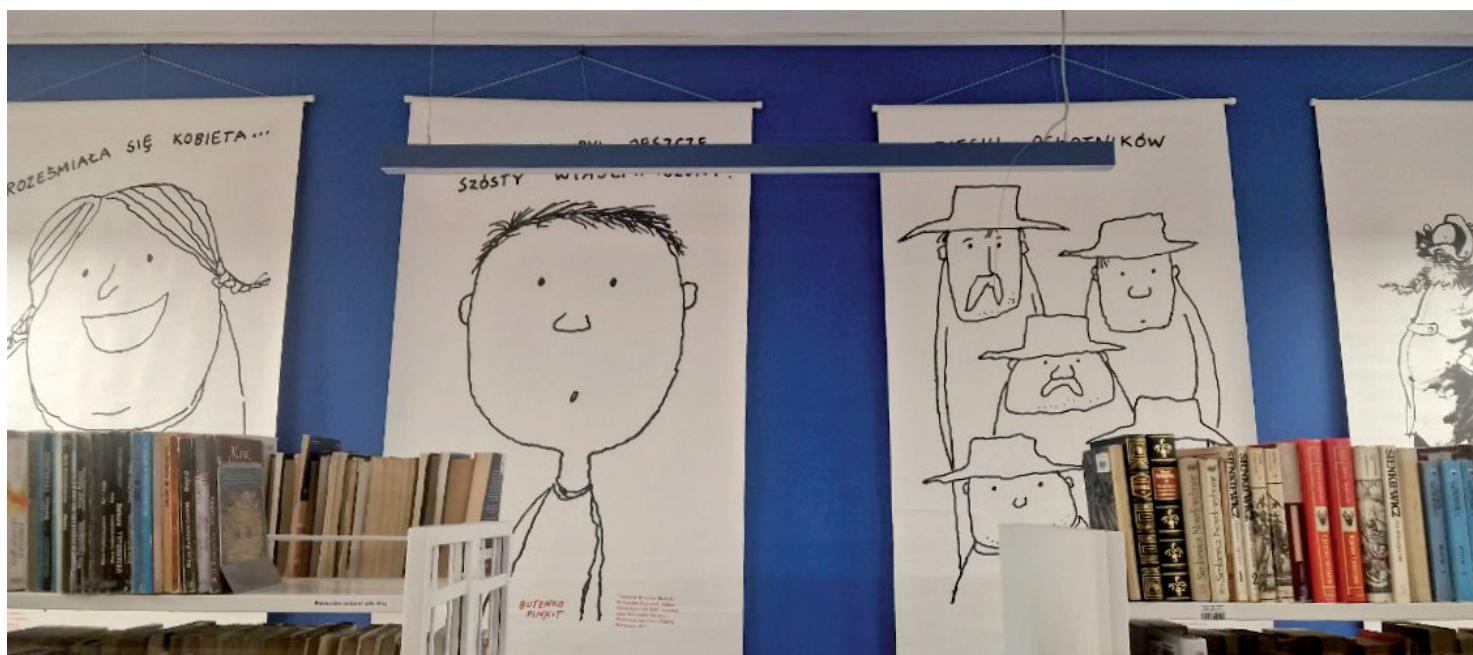
Szkoła Mistrzów

Biblioteka Kraków wraz z wydawnictwem Dwie Siostry przygotowała dla wszystkich Czytelników przepiękny prezent na gwiazdkę i nowy rok w postaci wyjątkowej wystawy. Wystawa *Mistrzowie Ilustracji w Bibliotece Kraków* jest przede wszystkim hołdem dla wybitnych polskich ilustratorów, ale dla wielu odbiorców będzie także powrotem do świata dziecięcych wspomnień. Przecież gwiazdka to również przepiękne prezenty, a zapewne wiele osób znalazło kiedyś pod choinką książkę ilustrowaną przez jednego z bohaterów ekspozycji.

Bohdan Butenko, Anna Kołakowska, Danuta Konwicka, Zbigniew Lengren, Maria Orłowska-Gabryś, Mirosław Pokora, Jan Marcin Szancer i Teresa Wilbik to postaci, które przez wiele lat odpowiadały za naszą zbiorową wyobraźnię. Któż z nas nie czytał *Baśni* Andersena ilustrowanych przez Szancera – przecież w wielu domach ta książka z królową lodu na okładce wciąż stoi na półce. Kto nie pamięta Gapiszona i jego przygód tak zabawnie narysowanych przez Butenkę? To tylko dwa przykłady, a można by je mnożyć. Polska ilustracja książkowa i dziecięca nie byłaby tym, czym jest dziś, gdyby nie Mistrzowie. Inspiracje i natchnienie, poruszenie najgłębszych zakamarków wyobraźni czy też zwykły żart, to wszystko pozostawili nam jako swoje dziedzictwo. I jako przykład tego, że twórczość ilustratora tak naprawdę nie ma ograniczeń, a jego dorobek pozostaje na pokolenia.

To wszystko znajdziemy na planszach, które do końca stycznia będą eksponowane w Filii nr 3 (pl. J. Nowaka–Jeziorańskiego 3), Filii nr 31 (ul. J.K. Przyzby 10), Filii nr 40 (ul. Łużycka 55), Filii nr 48 (os. Bohaterów Września 26) oraz Filii nr 49 (os. Tyściałecia 42). Wystawa ma charakter rozproszony, więc odwiedźmy każdej kolejnej filii można potraktować jako kolejny świąteczny prezent.

| Jan Brodowski

Kalendarium wydarzeń kulturalno-edukacyjnych

wydarzenia dla dzieci

wydarzenia w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”

JENO SZNUR... – WYSTAWA PRAC ANNY WITKOWSKIEJ

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Anna Witkowska tworzy biżuterię z kamieni naturalnych oraz ozdoby z różnego rodzaju taśm i sznurków. Dzięki różnorodnym splotom, nieoczywistemu łączeniu kolorów i faktur sznura

artystka uzyskuje niepowtarzalne i wyjątkowe ozdoby.

MISTRZOWIE ILUSTRACJI W BIBLIOTECE KRAKÓW

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 3, pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618 91 81

Filia nr 31, ul. J.K. Przyzby 10, tel. 797 024 026

Filia nr 40, ul. Łużycka 55, tel. 797 024 017

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Wystawa rozproszona przygotowana we współpracy z Wydawnictwem Dwie Siostry prezentuje dorobek ośmiorga wybitnych ilustratorów, którzy współtworzyli świetność polskiej grafiki książkowej w jej najlepszym okresie. Bohdan Butenko, Anna Kołakowska, Danuta Konwiczka, Zbigniew Lengren, Maria Orłowska-Gabryś, Mirosław Pokora, Jan Marcin Szancer i Teresa Wilbik to artyści, których niezwykle ilustracje trwale zapisały się w pamięci kilku pokoleń młodych czytelników, tworząc z ilustrowanymi tekstami nierozdzielalną całość.

POZA-ŚWIATY – WYSTAWA PRAC PATRYCJI OSTOJA BAŻYŃSKIEJ

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 16, ul. W. Eljasza-Radzikowskiego 29, tel. 797 301 005

Patrycja Ostoya Bażyńska to malarka, absolwentka Wydziału Sztuki UP. W swojej twórczości zawiera przede wszystkim motywy fantastyczne inspirowane mitologiami, tradycjami ludowymi, legendami oraz dziełami literatury takich twórców jak Tolkien, Alighieri, Bułhakow, Sapkowski. Wystawa obejmuje prace z zakresu grafiki warsztatowej, malarstwa, rysunku oraz digital art.

SZTUKA Z PIENIN. W DREWNIĘ ZAKŁĘTE – JOANNA DZIUBIŃSKA

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Czytelnia naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Wystawa prac Joanny Dziubińskiej od dzieciństwa związanej z górami oraz sztuką ludową. Pochodzi z rodziny o silnych tradycjach artystycznych, która od pokoleń zajmuje się tworzeniem sztuki i rękodziela ludowego. Prowadzi w Szczawnicy Galerię „Krzywa Jabłotka”.

MAŁEMU – EDWARD DUDA

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Wystawa szopek wykonanych przez Edwarda Dudę – artystę samouka, który ukończył Szkołę Rzemiosł Budowlanych w Zakopanem, a następnie studia na Politechnice Krakowskiej. Przygodę ze sztuką rozpoczął w wieku niemal 60 lat. Obrazy, rzeźby i instalacje tworzy ze wszystkiego i na wszystkim, co dała natura.

Kraków

Wystawa

Mistrzowie
Ilustracji

w Bibliotece Kraków

4 grudnia 2023 – 31 stycznia 2024

Filia nr 3 | pl. J. Nowaka-Jeziorańskiego 3

Filia nr 31 | ul. J. Kantego Przyzby 10

Filia nr 40 | ul. Łużycka 55

Filia nr 48 | os. Bohaterów Września 26

Filia nr 49 | os. Tysiąclecia 42

BIBLIOTEKA KRAKÓW • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

WWW.BIBLIOTEKA.KRAKOW.PL

NIEBIESKI KOT – WYSTAWA PRAC MAŁGORZATY WINKOWSKIEJ

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 22, ul. H. Sienkiewicza 2,
tel. 797 301 004

Artystka maluje głównie akrylami, pokazując świat widziany swoimi oczami. Przedstawia pejzaże, świat podwodny, kwiaty, portrety ludzi i zwierząt, tworzy też abstrakcje. Jest kolorystką uważnie obserwującą otaczający świat i przetwarzającą rzeczywistość w barwne plamy.

MALARSKIE FASCYNACJE PIOTRA ŻMIJOWSKIEGO

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Artysta maluje głównie martwe natury, pejzaże, portrety i kwiaty. Fascynuje się kolorem, światłem i poznawaniem nowych technik malarskich.

KWIATY I ZWIERZĘTA DALEKIEGO WSCHODU – WYSTAWA PRAC MARTY BOGUSZ

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 27, ul. Królowej Jadwigi 37b,
tel. 12 411 92 74

Marta Bogusz – architekt i konserwator zabytków, z zamiłowania malarka, poetka i fotografka. Maluje ludzi, ich marzenia i otaczającą przyrodę. Należy do grupy malarskiej „Grupa krakowska z Willi Decjusza”. Prace zaprezentowane na wystawie przedstawiają świat przyrody, zabytki i ludzi.

PĘDZLEM I SZPACHLĄ

2–10 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 35, ul. T. Chałubińskiego 47,
tel. 797 024 005

Wystawa w cyklu *Rodzinne pasje*, na której prace zaprezentują ojciec i córka. Aleksander Piszczek na emeryturze wrócił do malarstwa. Tworzy w takich technikach jak: pastele, akryl, akwarela i rysunek. Od kilku lat uczęszcza na warsztaty malarskie organizowane przez Centrum Kultury Podgórze, gdzie doskonalili umiejętności. Anna Okoń przygodę z malarstwem rozpoczęła, tworząc w technice akwareli i pasteli. Następnie zaczęła ćwiczyć technikę malowania akrylem i olejem. Artystka czerpie inspiracje do prac z licznych podróży i spacerów.

PTAKI I JESZCZE COŚ

12–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 35, ul. T. Chałubińskiego 47,
tel. 797 024 005

Wystawa malarska Olgi Batowskiej. Autorka maluje akrylami, a niedawno zaczęła tworzyć utwory poetyckie. W 2022 roku zdobyła wyróżnienie w konkursie literackim „Piszmy więc”. W czasie wernisażu zaprezentuje swoją twórczość.

MAŁY KSIĄŻĘ – NIEZWYKŁA KOLEKCJA EWA BAUER

15–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2,
tel. 797 024 025

Wystawa wydań *Małego Księcia* w tłumaczeniach na różne języki świata. Właścicielką kolekcji jest krakowska pisarka Ewa Bauer, która od wielu lat zbiera egzemplarze tej najpopularniejszej powieści Antoine’a de Saint Exupéry’ego. W kolekcji posiada ponad 80 tłumaczeń na rozmaite języki, dialekty i gwary.

CZAS NA KSIĄŻKĘ!

3 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 7, al. Pokoju 33,
tel. 12 414 26 01

Spotkanie dla dzieci w cyklu „Czytam i rysuję”. Uczestnicy wysłuchają fragmentów opowiadań oraz wezmą udział we wspólnych zabawach.

GRAMY W PLANSZOWE!

3 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe dla najmłodszych. Spotkanie dla dzieci w wieku od 4 do 6 lat. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

KLUB DOJRZAŁEGO CZYTELNIKA

4 stycznia, godz. 11.00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2,
tel. 797 024 025

Spotkanie w ramach Klubu Dojrzałego Czytelnika. Uczestnicy porozmawiają o architektach i budowniczych pochodzenia żydowskiego żyjących w Krakowie w latach 1868–1939.

ŚNIEŻNE KWIATY

8 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Warsztaty haftu matematycznego dla dzieci powyżej 6 lat. Uczestnicy wykonają białe śnieżynki. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Oddziale dla dzieci Filii nr 56.

PLANSZOWE WIECZORKI

9 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe. Spotkanie dla dzieci w wieku od 9 do 12 lat. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

ŚWIĄTECZNO-NOWOROCZNE SPOTKANIE TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW LWOWA I KRESÓW POŁUDNIOWO – WSCHODNICH

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Koncert zespołu wokalnoinstrumentalnego „Promyki Krakowa” pod dyrekcją Romany Krzemień, recytacja poezji w bałaku lwowskim i wspólne kołędowanie. Spotkanie poprowadzi Anna Stengl.

DYSKUSYJNY KLUB KSIĄŻKI

9 stycznia, godz. 17.30

Filia nr 31, ul. J.K. Przyzby 10,
tel. 797 024 026

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki. Uczestnicy będą rozmawiali o książce *Służące* Joanny Kuciel-Frydryszak.

DZIEŃ PIERNIKA

10 stycznia, godz. 15.00–19.00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1,
tel. 12 412 49 55

Spotkanie dla dzieci w cyklu „Zróbmy sobie Dzieło Sztuki!”. Uczestnicy wykonają zakładkę do książki z piernikowym ludzikiem i ozdobią ją według własnego pomysłu. Dostępna będzie też wystawa książek o gotowaniu i jedzeniu.

KARMIK – PTASIA STOŁÓWKA

10 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Spotkanie dla dzieci w cyklu „Czytam i rysuję”. Uczestnicy wysłuchają zimowych opowieści oraz dowiedzą się, jak pomagać ptakom podczas zimy. Dodatkowo wykonają proste, ekologiczne karmniki dla ptaków.

TWARZ BAŁWANKA

10 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Warsztaty plastyczne dla dzieci powyżej 4. roku życia. Uczestnicy wykonają bałwankę z różnych materiałów plastycznych. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

ZIMOWE OPOWIEŚCI

10 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Spotkanie dla dzieci i rodziców w cyklu „Klub Słuchającego Malucha”. Uczestnicy wysłuchają zimowych opowieści, dowiedzą się, z czym kojarzy się ta pora roku oraz wykonają zimowe bałwanki.

**SPOTKANIE OTWARTEGO KOŁA
AUTORÓW PRZY KRAKOWSKIM
ODDZIALE ZWIĄZKU LITERATÓW
POLSKICH**

10 stycznia, godz. 17.00
Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie połączone z czytaniem tekstów napisanych przez członków Koła, dyskusje nad prezentowanymi utworami oraz wymiana doświadczeń. Spotkanie poprowadzi Danuta Perrier-Berska – opiekunka Koła.

KARTKA DLA BABCI I DZIADKA

16 stycznia, godz. 17.30
Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Warsztaty plastyczne dla dzieci. Uczestnicy będą mogli wykonać kartki z życzeniami dla babci lub dziadka. Zostanie przypomniana tradycja wysyłania kartek okolicznościowych i pisanie listów.

SIERPIEŃ I PICASSO

11 stycznia, godz. 18.00
Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Promocja tomiku poezji Macieja Krzysztofa Bochnaka *Sierpień i Picasso*. To literacki debiut autora nawiązujący do twórczości Pabla Picassa oraz innych malarzy.

PTAKI I JESZCZE COŚ...

12 stycznia, godz. 19.00

Filia nr 35, ul. T. Chałubińskiego 47,
tel. 797 024 005

Wernisaż wystawy Olgi Batowskiej. Autorka maluje akrylami, a niedawno zaczęła tworzyć utwory poetyckie. W 2022 roku zdobyła wyróżnienie w konkursie literackim „Piszmy więc”. W czasie wernisażu zaprezentuje swoją twórczość.

(Z)RĘCZNI

13 stycznia, godz. 9.15 – 13.45

Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Spotkanie dla osób zainteresowanych poznawaniem różnych technik prac ręcznych.

GRA-MY!

13 stycznia, godz. 10.00 – 13.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe. Spotkanie dla młodzieży od 12. roku życia.

DYSKUSYJNY KLUB KSIĄŻKI DLA DOROSŁYCH

16 stycznia, godz. 13.00

Filia nr 24, ul. Na Błonie 13 d, tel. 797 301 009

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych. Rozmowa o książce Magdaleny Tulli pt. *Szum*. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 24.

**SPOTKANIE Z PISARKĄ I KOLEKCJONERKĄ
WYDAŃ MAŁEGO KSIĘCIA EWĄ BAUER**

16 stycznia, godz. 18.00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2,
tel. 797 024 013

Wernisaż wystawy. Spotkanie z krakowską pisarką powieści obyczajowych, która tym razem zagości w bibliotece jako kolekcjonerka wydań *Małego Księcia*. Ewa Bauer opowie, skąd wzięła się u niej taka pasja, a także przybliży historię najciekawszych egzemplarzy z kolekcji.

**KONSTELACJE – PROMOCJA KSIĄŻKI
ZBIGNIEWA MILEWSKIEGO**

16 stycznia, godz. 18.00
Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Promocja tomu poetyckiego Zbigniewa Milewskiego *Konstelacje*.

Prowadzenie: Andrzej Walter.

DZIEŃ Z KUBUSIEM PUCHATKIEM

17 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Spotkanie dla dzieci w cyklu „Czytam i rysuję” przygotowane z okazji Międzynarodowego Dnia Kubusia Puchatka. Uczestnicy wysłuchają opowiadań o przygodach mieszkańców Stumilowego Lasu oraz wezmą udział w warsztatach plastycznych tworzenia portretu Kubusia Puchatka.

**ZA KRYSZTAŁOWĄ SZYBĄ –
MARIA FREDRO-BONIECKA**

17 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla Dorosłych. Uczestnicy omówią historię rodziny Bonieckich, których jako rodziny ziemiańskiej nie oszczędził los podczas wojny, a także transformacji ustroju po wojnie.

ZRÓBMY SOBIE KRÓLA I KRÓLOWĄ

17 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 52, os. Na Stoku 1, tel. 505 299 818

Zajęcia dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat w cyklu „Popołudnie z maluszkami”. Uczestnicy wykonają prace plastyczne oraz wezmą udział w ćwiczeniach ruchowych z wykorzystaniem dysków sensorycznych. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 52.

OPOWIEŚCI FOTOGRAFISTÓW

17 stycznia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie w cyklu „Opowieści fotografistów”. Gościem Ewy Kozakiewicz będzie znany fotograf Jerzy Pirecki.

**PERON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW
ON-LINE**

17 stycznia, godz. 18.00

Profil facebookowy
Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”

Warsztaty literackie on-line adresowane do osób, które rozpoczynają przygodę z pisaniem. Moderatorami warsztatów będą Jadwiga Malina i Michał Piętniewicz.

**CZAS NA ZABAWĘ,
CZYLI WSZYSTKO O CZASIE**

18 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Zajęcia dla dzieci w wieku od 7 do 9 lat. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki Moniki Ut-nik i Agnieszki Sozańskiej *Czas, czyli wszystko płynie* oraz baśni o dwunastu miesiącach. Ponadto wezmą udział w dyskusji o czasie oraz w zabawach tematycznych. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

**BAWIMY SIĘ ŚWIETNIE –
PIPI POŃCZOSZANKA**

18 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Spotkanie w cyklu „Nasi książkowi ulubieńcy”. Uczestnicy wysłuchają opowiadania o Pipi Pończoszance, wykonają pracę plastyczną oraz wezmą udział w zabawie ruchowej.

**KRZĄTANIE – WIECZÓR AUTORSKI
ADAMA ZIEMIANYNA**

SALON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW

18 stycznia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Promocja tomu poezji Adama Ziemiały *Krzątanie*. Autor zanurza się w filozofii przemijania, pochyla nad pięknem i okrucieństwem świata. Część wierszy poświęcając Krakowowi i poetyckiemu „krzątaniu się”.

Prowadzenie: Józef Baran.

Czyta: Jacek Romanowski.

Śpiew: Marek Burski.

ZAGUBIONE PINGWINY

19 stycznia, godz. 16.00–19.00

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Zabawa biblioteczna dla najmłodszych z okazji Dnia Wiedzy o Pingwinach. Gromada pingwinów pogubiła się między regałami. Przyjdź i pomóż odnaleźć zguby, by zdążyły na swoje święto!

JAK ZOSTAĆ GWIAZDĄ?

19 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797 301 027

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Karnawałowe spotkanie, podczas którego uczestnicy wysłuchają fragmentów książki Belli Swift *Mopsik, który chciał zostać gwiazdą*. Mile widziane przebranie.

**WZGÓRZE BZÓW – PROMOCJA KSIĄŻKI
IRENEUSZA STARONIA**
19 stycznia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie z Ireneuszem Staroniem połączone
z promocją książki *Wzgórze Bzów*.

Ireneusz Staroń – doktor nauk humanistycznych,
krytyk, historyk literatury polskiej XX w.,
prozaik, recenzent miesięcznika „Nowe Książki”.

(Z)RĘCZNIĘ

20 stycznia, godz. 9.15–13.45

Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Spotkanie dla osób zainteresowanych poznaniem
różnych technik prac ręcznych.

PODRÓŻ DO JAPONII

20 stycznia, godz. 11.00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2,
tel. 797 024 013

Warsztaty dla dzieci w wieku od 5 do 10 lat.
Uczestnicy wezmą udział w warsztatach origami
oraz spróbują swoich sił w używaniu pałeczek.

ŚWIĄTECZNE MUZYKOWANIE

22 stycznia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Bożonarodzeniowe występy muzyczne uczniów
Towarzystwa Muzycznego Szkoły Podstawowej
nr 164 im. bł. F. Siedliskiej w Krakowie.
Prowadzenie: Elżbieta Ptak.

DZIEŃ RENIFERA

24 stycznia, godz. 15.00–19.00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Spotkanie dla dzieci w cyklu „Zróbmy sobie
Dzieło Sztuki!”. Uczestnicy wykonają zabawne-
go sprężynowego reniferka. Przygotowana zo-
stanie wystawa książek o zabawkach oraz książek-
zabawek.

MASKI KARNAWAŁOWE

24 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Spotkanie dla dzieci w cyklu „Czytam i rysuję”.
Uczestnicy wysłuchają fragmentu książki Tho-
masa Brunstroma pt. *Tata Oli rusza do akcji* oraz
wykonają maskę karnawałową.

KRAJOBRAZ ŚRÓDZIEMNOMORSKI

24 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 24, ul. Na Błonie 13 d, tel. 797 301 009

Spotkanie w cyklu „Biblioteczne podróże od la-
sów równinowych do pustyń lodowych”. Zaję-
cia edukacyjno-plastyczne dla dzieci w wieku
od 6 do 9 lat. Uczestnicy poznają warunki kli-
matyczne krajobrazu śródziemnomorskiego
oraz typowe dla niego rośliny i zwierzęta. Wy-
konają także prace plastyczne nawiązujące do
tematyki zajęć. Zapisy mailowe lub telefonicz-
ne w Filii nr 24.

TWARZ BAŁWANKA

24 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Warsztaty plastyczne dla dzieci powyżej 4. roku
życia. Uczestnicy wykonają bałwankę z różnych
materiałów plastycznych. Zapisy mailowe lub
telefoniczne w Filii nr 48.

BUDOWNICZOWIE – NARODZINY MIASTA

24 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dorosłych, os. Zgody 7,
tel. 12 644 40 72

Film oraz prelekcja przedstawiciela Funda-
cji Faktor Kultura. Uczestnicy poznają historie
pierwszych mieszkańców – budowniczych No-
wej Huty.

**DZIECI NOCY. NADZWYCZAJNA HISTORIA
WSPÓŁCZESNEJ RUMUNII**

24 stycznia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie poświęcone książce Paula Kenyona
*Dzieci nocy. Nadzwyczajna historia współczesnej
Rumunii*, w której autor opisuje burzliwą historię
Rumunii w kontekście rządzących tym krajem
przywódców. Przekładu książki dokonała Joan-
na Gilewicz.

**WRĘCZENIE NAGRODY KRAKOWSKA
KSIĄŻKA MIESIĄCA**

25 stycznia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Wręczenie nagrody Krakowska Książka Miesią-
ca połączone ze spotkaniem z Ishbel Szatraw-
ską – autorką książki *Toń*. Jest to wielowar-
stwowa, niezwykle tajemnicza, ale realistyczna
opowieść. Niemal jak saga przedstawia dra-
mat mieszkańców – expatriantów i auto-
chtonów – dawnych ziem pruskich po II woj-
nie światowej. Rozmowę poprowadzą Wacław
Krupiński i Agnieszka Staniszevska-Mól.

MAGIA W BIBLIOTECE!

27 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 24, ul. Na Błonie 13 d, tel. 797 301 009

Spotkanie z iluzjonistą skierowane do dzie-
ci w wieku od 5 do 9 lat. Uczestnicy obejrzą po-
kaz iluzji oraz poznają tajemnice kilku magicz-
nych sztuczek. Zapisy mailowe lub telefoniczne
w Filii nr 24.

ZIMOWY KRAJOBRAZ

29 stycznia, godz. 16.00–17.30

Filia nr 6, al. I. Daszyńskiego 22,
tel. 12 423 24 26

Warsztaty w cyklu „Małe warsztaty literacko-
plastyczne” dla dzieci w wieku od 4 do 10 lat.
Uczestnicy wysłuchają zimowej opowieści, na-
stępnie wykonają przestrzenny zimowy krajo-
braz. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 6.

Z SIDOROWA DO KRAKOWA

30 stycznia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Wieczór autorski Ryszarda „Sidora” Sidorkie-
wicz – filologa, rusycysty, polonisty i nauczy-
ciela. Opublikował 18 książek, m.in. *Ruchome
obrazki (wiara, nadzieja, miłość)*, *Wiersze rozpro-
szone*, *Tyle w nas niepogody*, w 2020 r. nomino-
wany do Nagrody Literackiej 43. Międzynaro-
dowego Listopada Poetyckiego.

KOLOROWANKI ANTYSTRESOWE

31 stycznia, godz. 12.00

Filia nr 56, Oddział dla dorosłych, os. Zgody 7,
tel. 12 644 40 72

Cykliczne zajęcia dla seniorów pt. „Środek mot-
ka”. Podczas warsztatów uczestnicy poznają
moc antystresowych kolorowanek.

MIĘDZYKRAJOWY DZIEŃ ZEBRY

31 stycznia, godz. 16.00–18.00

Filia nr 44, ul. Spółdzielców 3, tel. 797 024 014

Warsztaty czytelniczko-plastyczne dla dzieci.
Uczestnicy wysłuchają opowieści o zebrze i wy-
konają pracę plastyczną.

NA SZLAKU LITERATURY

31 stycznia, godz. 17.00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Spotkanie dla dzieci w cyklu „Czytam i rysuję”.
Uczestnicy wysłuchają bajkowych histo-
rii oraz wezmą udział we wspólnych zabawach
literacko-plastycznych.

**KIEDY MIŁOŚĆ BYŁA ZBRODNIĄ.
WIKTORIA**

31 stycznia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie autorskie z Joanną Krupińską-Trze-
biatowską połączone z promocją III tomu po-
wieści *Kiedy miłość była zbrodnią. Wiktoria*.
Rozmowę poprowadzą Józef Baran i Michał
Piętniewicz. O oprawę muzyczną zadba Izabela
Jutrzenka Trzebiatowska.

MOCIUM PANIE, CHODŹŹE NA GRANIE!

Gra paragrafowa oparta na życiu i twórczości Aleksandra Fredry

**Pobierz
i graj!**

Gra realizowana w ramach projektu *Świat książki w zasięgu ręki*

BIBLIOTEKA KRAKÓW • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Sara Górská, *Olga Boznańska*,
praca uhonorowana II nagrodą w konkursie
Patroni i patronki krakowskich ulic